

# Verzuim en schooluitval? Mentor4You helpt

**Voortijdig schoolverlaten kost de samenleving handenvol geld. Leerlingen, hun ouders en scholen zijn allen gebaat bij een vlotte schoolcarrière. Sommige leerlingen hebben hiervoor een steuntje in de rug nodig. Onderzoek toont aan dat kansarme en kwetsbare jongeren het beste worden geholpen met intensieve, persoonlijke aandacht. Met een thuismentor van Mentor4You biedt de school deze jongeren een nieuw toekomstperspectief**

Scholen doen alles om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Daarom investeren ze in leerlingenzorg. Voor leerlingen met hulpvragen hebben ze een zorgstructuur gecreëerd. Zo bieden ze programma's aan als faalangst-reductietraining, sociale weerbaarheidstraining en huiswerklessen. Met het project Mentor4You biedt de school deze leerlingen een laagdrempelige vorm van ondersteuning door een getrainde, vrijwillige thuismentor.

## **Wat is Mentor4You?**

Er is veel empirisch bewijs dat kansarme jongeren het beste worden geholpen met intensieve, persoonlijke aandacht. Ook het WRR-rapport 'Vertrouwen in de school' van ondermeer Winsemius benadrukt dit. In Assen heeft STAMM CMO het initiatief genomen voor het mentorproject Mentor4You. Jongeren die het even moeilijk hebben op school, krijgen van een vrijwillige, buitenschoolse mentor tijdelijk een steuntje in de rug. Deze zogenoemde 'thuismentor' is klankbord, stimuleert en motiveert. Met als doel dat het kind op het goede spoor blijft en zo een toekomst met perspectief tegemoet gaat. Het project richt zich zowel op leerlingen die de overgang van basisschool naar het vmbo maken, als op leerlingen uit vmbo-2, -3 en -4.

## **Risicomomenten**

De overstap naar het vmbo is een risicomoment voor jongeren. Nieuwe klasgenoten, vreemde docenten, een ander schoolsysteem en meer vrijheid. De leerlingbegeleiding op het vmbo heeft bij de start in augustus nog niet direct het totale zicht op de leerling. Sommigen raken dan tussen wal en schip, bijvoorbeeld jongeren die in groep acht nog redelijk functioneren maar misschien ook al wat signaalgedrag vertonen. Door gezinsomstandigheden of persoonlijke aanleg lopen zij extra risico op schooluitval. Risicofactoren zijn bijvoorbeeld weinig steun vanuit hun sociale omgeving, onvoldoende sociale vaardigheden of gedragsproblemen. Kortom, leerlingen waarbij de basisschoolleerkracht zijn hart vasthoudt als de laatste schooldag nadert.



## De thuismen

Mentoring voor vmbo-2, -3, -4 richt zich op leerlingen die dreigen uit te vallen door bijvoorbeeld spijbelgedrag of matige schoolresultaten. Soms gaat het even niet goed op school en zijn ze school helemaal zat. Soms hebben ze problemen en zien even geen oplossing. Soms willen ze iets bereiken, maar weten niet hoe. Deze leerlingen zijn hun motivatie voor school kwijt en dreigen af te haken.

## **Thuismentor: een slimme zet**

Voor deze leerlingen biedt Mentor4You een speciaal opgeleide thuismentor, die de leerling tijdelijk ondersteunt. Een thuismentor is een volwassen vrijwilliger, met affiniteit met de schoolgaande jeugd. Vooraf krijgt deze een intensieve training in het mentorschap. Tijdens het mentortraject krijgt de thuismentor coaching en intervisie van een speciaal aangestelde mentorcoördinator.

De thuismentor bezoekt de leerling wekelijks thuis, een tot anderhalf jaar lang. Met steun van deze thuismentor leert de leerling



## tor bezoekt de leerling wekelijks thuis, een tot anderhalf jaar lang

zijn tijd in te delen en huiswerk te plannen. De thuismentor biedt een klankbord voor alledaagse problemen. Hij helpt de leerling keuzes te maken en kansen te pakken. Samen stellen ze vooraf leerdoelen vast en spreken af hoe ze die willen bereiken. Daarmee biedt de thuismentor de jongere weer een toekomst met perspectief.

### Lokaal samenwerkingsverband

Mentor4You Assen is een samenwerkingsverband van STAMM CMO samen met de Vrijwilligerscentrale Assen, scholen voor basis-, voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs, Vluchtelingenwerk en de gemeente Assen. Het project in Assen is vier jaar lang mogelijk dankzij financiële steun van het Oranje Fonds, de provincie Drenthe, de gemeente Assen en het VSB-fonds. STAMM CMO doet het projectbeheer en de procesbegeleiding. Het streven is om in vier jaar tijd 325 matches te realiseren. Het project is daarna zodanig ingebed, dat het zelfstandig verder gaat. De Rijksuniversiteit Groningen monitort vier jaar lang de resultaten. Eind 2009 waren er circa 20

matches gerealiseerd. Binnenkort start Mentor4You ook in Emmen en in 2010 mogelijk ook in enkele andere gemeenten.

### Mentorcoördinator waarborgt kwaliteit

Voor het project is een speciale mentorcoördinator aangesteld. Deze is ondergebracht bij de Vrijwilligerscentrale Assen, die zorgt voor de werving, intake en screening van de mentoren. Ook begeleidt deze coördinator de training, coaching en intervisie van de mentoren. Vervolgens vindt er een zorgvuldige matching van mentor en leerling plaats. Een goede klik is immers de basis voor een succesvol mentortraject. De mentorcoördinator doet ook de intake van de leerlingen en zorgt voor de match. Ook houdt ze de vinger aan de pols bij het verloop van het mentortraject en overlegt tussentijds met de contactpersoon van de vmbo-school.

### Preventief instrument

De Christelijke Scholengemeenschap Vincent van Gogh, locatie Salland, heeft intensief meegewerkt aan de totstandkoming van Mentor4You. De school heeft verschillende instrumenten in huis om leerlingen weer op de rails te krijgen. Met Mentor4You steekt de school in op vroegsignalering en preventief handelen in nauwe samenwerking met leerling en ouder. "Het gaat vooraf aan de bemoeienis van het zorgteam", vertelt Akke Amsing, adjunct-directeur vmbo bb/kb. Ze beschouwt Mentor4You als een preventief instrument. "Met Mentor4You voorkomen we dat leerlingen gedemotiveerd raken. Daarmee voorkomen we spijbelen en voortijdige schooluitval."

De basisscholen kunnen leerlingen aanmelden, al voor hun overstap naar het vmbo. Op de vmbo-school kunnen de leerlingen en hun ouders zelf om een thuismentor van Mentor4You vragen. Ook kan het zorgteam leerlingen voordragen. Tweewekelijks bespreekt het zorgteam de Mentor4You leerlingen. Daarmee houdt het deze leerlingen extra in beeld. Tussentijds en bij de



Wim Bos

afronding van het mentortraject wisselt school met de Mentor4You coördinator de resultaten uit.

### Thuismentor laagdrempelig

Amsing vertelt hoe de thuismentor de leerling een extra steun in de rug kan geven. "Sommige kinderen vanuit het basisonderwijs zijn wat faalangstig. En niet ieder kind heeft thuis een goede buffer. De thuismentor leert de leerling vooral zijn talenten en kansen te benutten. De thuismentor kan soms meer bereiken dan de school, hij is neutraal en is voor ouders minder bedreigend en daarmee laagdrempeliger. De leerling identificeert zich makkelijker met iemand buiten de school. Het zijn immers gewone mensen die het soms ook moeilijk hebben gehad op school.

Een voordeel is dat de thuismentor vanuit de eigen levens- en werkervaring steun kan geven aan de leerling. De motivatie van een leerling kan even weg zijn door problemen of pubergevoelens. Een buitenstaander kan dat soms weer vlot trekken. Deze buitenschoolse leerlingbegeleiding is derhalve een welkome aanvulling op de reguliere leerlingbegeleiding."

De thuismentor is er voor de leerling, soms bespreekt hij ook zaken met de ouders erbij en versterkt daarmee de betrokkenheid van de ouders op de schoolloopbaan van het kind. Volgens Amsing is dit een pluspunt, want "de school heeft minder zicht op de thuissituatie, maar heeft de betrokkenheid van de ouders wel nodig."

### Duurzame borging

Amsing vindt dat Mentor4You bij gebleken succes in het leerlingbegeleidingssysteem van de school kan worden opgenomen. Ze wil intensief mee inzetten op duurzame borging. "Dit mag geen eendagsvlug worden."



**Karina de Haan is projectleider Mentor4You Assen en adviseur bij STAMM CMO. Informatie: Karina de Haan en Carla Eefting, T (0592) 39 44 00, [www.stamm.nl](http://www.stamm.nl); [www.mentor4you.nl](http://www.mentor4you.nl); [www.expertisecentrum-vsv.nl](http://www.expertisecentrum-vsv.nl)**

## Zeg hardop: dit is mijn diagnose!

Ik tref docent X op weg naar buiten. Zijn gehele postuur ademt onvrede uit. 'Het is écht tijdverspilling, die leerlingbesprekingen. Je komt er geen stap verder mee.'

Buiten is het inmiddels al donker.

Het is een vaak gehoorde klacht. Men ervaart het niet als effectief, het aanvullen van elkaar over dat wat niet goed gaat bij en met een leerling. De gesprekken blijven meestal een beetje hangen in giswerk, iets met de thuissituatie, gebrek aan talent of gebrek aan doorzettingsvermogen. 'Zover was ik zelf ook al gekomen', moppert de docent.

Ze gaan zelden over wat je wellicht als leerkracht(en) anders kunt doen.

Goed, een alternatief. Intervisie?

Sta eens stil bij dat wat de oorzaak zou kunnen zijn. Formuleer een hypothese, stel een diagnose. "Maar wie ben ik om een hypothese te stellen?!" De vraag is voorstelbaar. Maar bedenk dan dat je als docent weinig anders doet, op zo'n lesdag. Je hele dagelijkse handelen in de les, met de leerlingen, is gebaseerd op bewuste en onbewuste aannames. Die stel je op basis van alles dat je op dat moment weet, en daar doe je het mee. Tijdens leerling-besprekingen is dat niet anders.

Intervisie maakt deze terloops en vaak onbewust gestelde diagnoses expliciet, en plots krijgen ieders aannames impact.

Stel nu opnieuw vast wat jullie als mogelijk ECHTE oorzaak van de problemen bij de leerling zien en formuleer een aanpak voor jullie als leerkrachten die daarop aansluit.

Ja, ja, een aanpak voor jullie als leerkrachten.

Je zult zien; het levert effectieve leerling- (of beter: leerkracht-)besprekingen op!

[wimbos@linqueconsult.nl](mailto:wimbos@linqueconsult.nl)